

Regioonide Komitee omaalgatuslik arvamus „kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused integratsioonipoliitika eesliinil”

(2009/C 120/03)

REGIOONIDE KOMITEE

- leiab, et sisserändajate integratsioonistrateegiad on seotud ELi rändepoliitikaga, millele peaks tõhususe eesmärgil lisanduma arengutoetus sisserändajate päritolu- ja transiitriikidele;
- rõhutab, et integratsioonipoliitika peab hõlmama selliste Euroopa kultuuri põhiväärtuste täielikku üksmeelset aktsepteerimist nagu inimõiguste ja mitmekesisuse austamine, võitlus diskrimineerimise vastu, võrdsete võimaluste ja sallivuse edendamine;
- rõhutab vajadust sellise tervikliku lähenemisviisi järele, mille raames arvestatakse mitte üksnes integratsiooni majanduslikke ja sotsiaalseid aspekte, vaid ka ajaloolist, kultuurilist ja usulist mitmekesisust, kodakondsust, poliitilisi õigusi ja seaduslike sisserändajate ühiskonnaelus osalemisega seonduvaid küsimusi; leiab, et tulemuste saavutamiseks on vajalik kollektiivne lähenemisviis, mis kaasab kõik sidusrühmad kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja ELi tasandil;
- soovib rakendada mitmetasandilist valitsemist sisserändajate edukaks integreerimiseks. Selline lähenemine peaks olema kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega, millel põhineb koostöö ELi, liikmesriikide ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel; jagab 3.–4. novembril Vichys ministrite kolmandal integratsiooniteemalisel konverentsil väljendatud arvamust vajaduse kohta kaasata kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused integratsioonipoliitika väljatöötamise, rakendamise ja hindamise, samuti omavalitsuste osatähtsuse kohta sisserändajate integreerimisel vastuvõtvasse ühiskonda;
- kinnitab, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on nende pädevusvaldkondi (vahel ainupädevust) arvestades otsustav roll integratsioonipoliitika rakendamisel. Selle vastutusega kaasnevad suured kulutused asjaomaste piirkondade ja linnade jaoks, kes peavad kandma integratsiooni kulud; kutsub üles suurendama Euroopa integratsioonifondi eraldisi ja ulatuslikumalt toetama integratsioonialgatusi piirkondlikul ja kohalikul tasandil;
- taotleb õigust osaleda täielikult Euroopa integratsioonifoorumil, mis on kavas 2009. aastal, nagu ka teistel sarnastel üritustel, mis korraldatakse Euroopa koostöö raames; teeb ettepaneku luua kolmandate riikide kodanikele antav integratsiooniahind.

Raportöör: Dimitrios Kalogeropoulos (EL/EPP), Egaleo linnapea (Ateena)

Viitedokument

Euroopa Komisjoni talituste töödokument teemal „Tugevdada meetmeid ja vahendeid integratsiooni väljakutsetele vastamiseks” – 2008. aastal toimunud ministrite integratsiooniteemalisel konverentsil esitatud aruanne.

SEK(2008) 2626

POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

1. leiab, et Euroopa Komisjoni talituste töödokument teemal „Tugevdada meetmeid ja vahendeid integratsiooni väljakutsetele vastamiseks” ühtib justiits- ja siseküsimuste nõukogu poolt 2007. aasta juunis vastuvõetud järeldustega integratsioonipoliitika tugevdamise kohta Euroopa Liidus;

2. on arvamusel, et rändevoogude suurenemine viimase kümne aasta jooksul eeldab tõhusate poliitikameetmete kiiret rakendamist kolmandatest riikidest pärit seaduslike sisserändajate sotsiaalseks, majanduslikuks ja kultuuriliseks integreerimiseks;

3. märgib, et sisserändajate arvu kasvuga on kaasnenud sisserände tüpoloogia, rändevoogude ja vastuvõtjariikide ja päritoluriikide vaheliste suhete valiku avardamine ja mitmekesisustumine;

4. meenutab, et sisserändajate integratsioon kuulub eelkõige riiklikul ja piirkondlikul tasandil liikmesriikide pädevusvaldkonda, kes võivad rakendada meetmeid hariduse, tervishoiu, eluaseme ja tööturu valdkonnas; Lissaboni lepinguga nähakse ette ELi osatähtsuse suurenemine kolmandatest riikidest pärit kodanike sisserände- ja integratsioonipoliitika valdkonnas, kuid ei püüta liikmesriikide õigus- ja haldusnorme ühtlustada;

5. märgib, et viimastel aastatel on paljud liikmesriigid teinud arvestatavaid jõupingutusi selleks, et töötada välja riiklikke poliitikaid sisserändajate (see puudutab nii äsjasaabuvaid kui ka esimese ja teise põlvkonna sisserändajaid) integratsiooni toetamiseks. Vaatamata sellele ei ole seni rakendatud poliitika andnud paljudes liikmesriikides soovitud tulemusi, kuna sotsiaalse integratsiooni ees püsivad sellised takistused nagu töötus, madal haridus- või kutseharidustase ning tahtmatus integreeruda või koostöö puudumine sidusrühmade vahel;

6. leiab, et majanduslik ja demograafiline areng nõuab ELi ühise strateegia väljatöötamist selleks, et tasakaalustatult toime

tulla rändevoogudega, tõhustada integratsiooni ja võidelda ebaseadusliku rände ja inimkaubanduse vastu;

7. rõhutab vajadust arendada sidusat ELi sisserändepoliitikat ning tervitab seega Euroopa sisserände- ja varjupaigapakti vastuvõtmist 15. oktoobril 2008;

8. leiab, et sisserändajate integratsioonistrateegiad on seotud ELi rändepoliitikaga, millele peaks tõhususe eesmärgil lisanduma eelkõige ka vastav arengutoetus sisserändajate päritolu- ja transiitriikidele. Prioriteetsed toetusvaldkonnad peaksid olema algharidus, tervishoid ja majanduslik infrastruktuur;

Peamised põhimõtted

9. leiab, et sotsiaalset integratsiooni tuleks käsitleda kui sellise protsessi tulemust, mis võimaldab kolmandate riikide kodanikel, kes viibivad liikmesriigis seaduslikult, tegutseda sõltumatult ilma välise vahelesegamiseta ning saavutada ühiskonnas positsioon, mis oleks võrreldav vastuvõtjariigi ja teiste ELi riikide kodanike omaga;

10. märgib, et integratsioon on kahepoolne protsess, mis nõuab vastastikust pühendumist ning sisaldab õigusi ja kohustusi nii vastuvõtjariigi kui ka sisserändajate jaoks. See eeldab sisserändajate valmisolekut võtta endale vastutus integreerumise eest vastuvõtjariigi ühiskonda (õppides selle riigi keelt ning aktsepteerides vastuvõtva ühiskonna õigus- ja väärtussüsteemi), aga ka vastuvõtva ühiskonna valmisolekut aktsepteerida ja integreerida sisserändajaid;

11. rõhutab, et integratsioonipoliitika peab hõlmama selliste Euroopa kultuuri põhiväärtuste täielikku üksmeelset aktsepteerimist nagu inimõiguste ja mitmekesisuse austamine, võitlus diskrimineerimise vastu, võrdsete võimaluste ja sallivuse edendamine. Samuti peab nimetatud poliitika olema kooskõlas ELi poliitikaga ühtekuuluvuse, tööhõive, arengu, välissuhete ning vabaduse, turvalisuse ja õiguse valdkonnas;

12. leiab, et võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamisel on määraav tähtsus demokraatlike süsteemide kvaliteedi seisukohalt. See, et kõik inimesed on võrdväärsed ning et neid tuleb seetõttu võrdselt kohelda, on ELi kultuuri lahutamatu osa;

Töömeetodid

13. leiab, et sisseändajate integratsioon peaks olema ELi peamine prioriteet;

14. rõhutab vajadust sellise tervikliku lähenemisviisi järele, mille raames arvestatakse mitte üksnes integratsiooni majanduslikke ja sotsiaalseid aspekte, vaid ka ajaloolist, kultuurilist ja usulist mitmekesisust, kodakondsust, poliitilisi õigusi ja seaduslike sisseändajate ühiskonnaelus osalemisega seonduvaid küsimusi;

15. soovib rakendada mitmetasandilist valitsemist sisseändajate edukaks integreerimiseks. Selline lähenemine peaks olema kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega, millel põhineb koostöö ELi, liikmesriikide ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel;

16. leiab, et tulemuste saavutamiseks on vajalik kollektiivne lähenemisviis, mis kaasab kõik sidusrühmad kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja ELi tasandil. Oluline on kaasata ELi asjaomased institutsioonid, riiklikud ning piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused, valitsusvälised organisatsioonid, sotsiaalpartnerid, kodanikuühiskonna esindajad, sealhulgas sisseändajad ise, nii äsja saabunud kui ka esimese või teise põlvkonna integreerunud sisseändajate järeltulijad, ning kõik aktiivsed osalejad spordi, kultuuri ja sotsiaalse ühtekuuluvuse valdkonnas;

17. toetab nende meetmete tõhustamist, mille eesmärk on lihtsustada sisseändajate juurdepääsu tööturule ja kutsekvalifikatsiooni omandamisele. Sisseändajate jaoks on töö leidmine võtmelement täielikuks integreerumiseks vastuvõtvas ühiskonnas;

18. rõhutab hariduse osatähtsust integratsiooni jaoks ja eelkõige vastuvõtva riigi riigikeel(t)e õppimise tähtsust;

19. toetab päritoluriigi keelte õpetamist, kuna see lihtsustab nii vastuvõtva riigi riigikeel(t)e kui ka teadmiste omandamist teistes õppeainetes;

20. toetab selliste meetmete ja poliitika edendamist, mille eesmärk on muuta haridusprotsess kultuure ühendavaks sillaks ühiskonna ja kolmandate riikide kodanike vahel;

21. leiab, et sisseändajate laste kooliharidus peab olema esmatähtis ja kiidab heaks mitmekesisuse edendamise riiklikes haridussüsteemides;

22. leiab, et erilist tähelepanu tuleks pöörata naissoost sisseändajatele, mitte üksnes sellepärast, et neil on otsustav osatähtsus laste kasvatamisel ja kultuurimudelite edasikandmisel, vaid ka sellepärast, et just naissoost sisseändajaid ohustab kõige enam tõrjutus, vägivald ja diskrimineerimine;

23. leiab, et kultuuridevaheline dialoog on integratsiooni seisukohalt väga oluline teema ning et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on väga oluline roll selle dialoogi edendamisel ning seega ka rassismi ja ksenofoobia vastu võitlemisel;

24. leiab, et meedial on otsustav tähtsus sisseände osatähtsust puudutava üldise teadlikkuse tõstmisel ning tõrjutuse, rassismi ja ksenofoobia vähendamisel;

25. märgib, et sisseändajate võrdsete võimaluste edendamine hariduse, koolituse ja tööhõive valdkonnas on hea lahendus sotsiaalse tõrjutuse vältimiseks. Õiglane võimalus saavutada võrdne positsioon vastuvõtvas ühiskonnas on parim lahendus vältimaks tõrjutud rühmade vägivalda ohtu;

26. leiab, et integratsioonipoliitika hindamine on vältimatu ja et selleks tuleb kujundada Euroopa ühised integratsiooninäitajad ja -mudelid;

27. leiab, et Euroopa fondi loomine kolmandatest riikidest pärit kodanike integreerimiseks on väga oluline, ning on seisukohal, et see annaks otsustava panuse integratsioonipoliitika väljatöötamisse;

Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste panus

28. kinnitab, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on nende pädevusvaldkondi (vahel ainupädevust) arvestades otsustav roll integratsioonipoliitika rakendamisel. Komitee meenutab samuti, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused on sageli teenuste osutajad ning partnerid teistele valitsemistasanditele ja huvirühmadele. Selle vastutusega kaasnevad suured kulutused asjaomaste piirkondade ja linnade jaoks, kes peavad kandma integratsiooni kulud;

29. meenutab, et mõnedel Euroopa piirkondadel on eriti suur osatähtsus saatjata alaealiste sisseändajate integreerimisel oma territooriumil. Need alaealised kuuluvad pädevate piirkondlike ametivõimude vastutusalasse. Sellest tekib lisakulusid paljudele piirkondlikele ametivõimudele, kes peavad tagama alaealiste tõhusa integratsiooni, pakkuma neile hooldust, haridust ja kõike alaealise heaoluks vajalikku kuni nende täisealiseks saamiseni. Seetõttu palub komitee piirkondade, liikmesriikide ja Euroopa ametivõimudel täita oma kohustust kõnealuse olukorra lahendamisel ja asjaomase rahalise koorma kandmisel;

30. rõhutab muuhulgas seda, et kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele tuleb anda võimalus aktiivselt osaleda integratsioonistrateegiate kujundamises juba nende väljatöötamise varases etapis ja kogu rakendamise vältel;

31. jagab 3.–4. novembril Vichys ministrite kolmandal integratsiooniteemalisel konverentsil väljendatud arvamust vajaduse kohta kaasata kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused integratsioonipoliitika väljatöötamisse, rakendamisse ja hindamisse, samuti omavalitsuste osatähtsuse kohta sisserändajate integreerimisel vastuvõtvasse ühiskonda;

32. juhib tähelepanu sellele, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on Euroopa kogemuste väärtustamisel oluline roll, seda eelkõige heade tavade vastastikuse tutvustamise ja ELi programmide (nt CLIP, ERLAIM, ROUTES, City2City, INTI-EUROCITIES) rakendamises osalemisega saadud tulemuste levitamise kaudu ning hargmaiste piirkondlike võrgustike toimimise kaudu;

33. leiab, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused annavad otsustava panuse vajalike tingimuste loomisse, et kolmandate riikide kodanikel oleks juurdepääs teabele ja tööhõive-, haridus-, tervishoiu-, elamumajandus- ja kultuuriteenustele ning teistele avalikele hüvedele ja et neil oleks sel viisil võimalik luua stabiilne side vastuvõtva ühiskonnaga;

34. märgib, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused pööravad erilist tähelepanu koostööle, teabevahetusele, sealhulgas kodanike, sisserändajate organisatsioonide ja valitsusväliste organisatsioonidega. Sel moel annavad nad olulise panuse usaldusliku kliima loomisse, ühtekuuluvuse säilitamisse vastuvõtvas ühiskonnas ja seega sisserände kui arengu ja progressi tunnustamisse;

Eesmärkide saavutamine

35. toetab ELis alates 1999. aastast võetud algatusi Tampere toimunud Euroopa Ülemkogu otsuste rakendamiseks. Kõnealused otsused käsitlesid ettepanekute koostamist ja tõhusate poliitikameetmete rakendamist, mille eesmärk on kolmandatest riikidest pärit sisserändajate integreerimine;

36. tunneb heameelt Euroopa Komisjoni loodava integratsioonialase veebilehe üle, mis lihtsustaks juurdepääsu teabele ja teabevahetust;

37. lisaks kutsub liikmesriike ja Euroopa Komisjoni üles käivitama algatusi uute tehnoloogiate (e-demokraatia, e-valitsus, e-teenused jm) poolt pakutavate võimaluste väärtustamiseks, eesmärgiga võimaldada kodanikel ja sisserändajatel lihtsamalt väljendada oma seisukohti ja ettepanekuid integratsioonipoliitika ja -meetmete kohta;

38. rõhutab vajadust ühismeetmete rakendamise ning koostöö ja dialoogi tõhustamise järele nende asjaomaste osapoolte vahel, kes on seotud integratsiooniga kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja Euroopa tasandil;

39. teeb ettepaneku julgustada kohaliku ja piirkondliku tasandi integratsioonistrateegiate tulemuste võrdlevat hindamist ning väärtustada neid integratsiooni kogemusi ja häid tavasid kohalikul ja piirkondlikul tasandil, mis on osutunud edukaks ja mis võivad teistele piirkondadele eeskujuks olla;

40. peab vajalikuks julgustada neid tegevusi ja meetmeid, mille eesmärk on stabiilse kliima ja usalduse loomine sisserändajate ja vastuvõtva ühiskonna vahel;

41. leiab, et tõhusa ja asjakohase integratsioonipoliitika kujundamisel ja rakendamisel on eriti oluline arvestada hariduse, eluaseme ja tervishoiu küsimustega;

42. leiab, et Euroopa Liit peaks looma sidemed sisserändajate päritoluriikidega ja tagama neile diferentseeritud toetuse vastavalt vajadustele;

43. leiab, et vaja on hinnata ja võib-olla ka ümber töötada olemasolevaid koolitusprogramme ning kolmandate riikide kodanikele pakutavaid kutseõppe, hariduse ja täiendkoolituse võimalusi, eelkõige nendel kutsealadel, mis eeldavad empiirilist väljaõpet;

44. teeb ettepaneku kasutada sisserändajate oskuste ja kogemuste hindamiseks ELi liikmesriikides juba olemasolevaid struktuure;

45. leiab, et liikmesriikides on vaja luua asjakohased eeldused sisserändajate päritoluriigis omandatud oskuste ja läbitud koolituse akrediteerimiseks, sertifitseerimiseks ja kinnitamiseks, et suurendada sisserändajate võimalusi edaspidistel õpingutel ja töö leidmisel, mis võimaldaks neil ennast ülal pidada, ning vastuvõtval riigil edendada inimkapitali;

46. kutsub Euroopa Komisjoni üles toetama heade tavade tutvustamist piirkondlike ja kohalike omavalitsuste vahel, kuna need annavad otsustava panuse harmoonilisse ja tõhusasse integratsiooni;

47. kutsub üles suurendama Euroopa integratsioonifondi eraldisi ja ulatuslikumalt toetama integratsioonialgatusi piirkondlikul ja kohalikul tasandil;

48. kutsub komisjoni üles julgustama partnerlust Euroopa kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ja sisserändajate päritoluriikide vastavate ametiasutuste vahel;

49. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles analüüsima võimalust luua kohalikul ja piirkondlikul tasandil integratsiooni kontaktpunkte, mis vastaksid riikliku tasandi kontaktpunktile või siis asendaksid neid;

50. soovib kohaliku ja piirkondliku tasandi heade tavade tutvustamise teel anda panuse komisjoni integratsiooniteemalisse käsiraamatusse;

51. taotleb õigust osaleda täielikult Euroopa integratsiooni-foorumil, mis on kavas 2009. aastal, nagu ka teistel sarnastel üritustel, mis korraldatakse Euroopa koostöö raames;

52. teeb ettepaneku luua Regioonide Komitee loodud igal aastal välja antavate piirkondade auhindade raames kolmandate riikide kodanikele antav integratsiooniahind, mida jagatakse siserändajatele ja/või siserändajate integratsiooniprotsessis osalejatele (kohalikud või piirkondlikud omavalitsused, ettevõtted, organisatsioonid, liidud, fondid, eraisikud, ametnikud jms).

Brüssel, 12. veebruar 2009

Regioonide Komitee
president
Luc VAN DEN BRANDE